

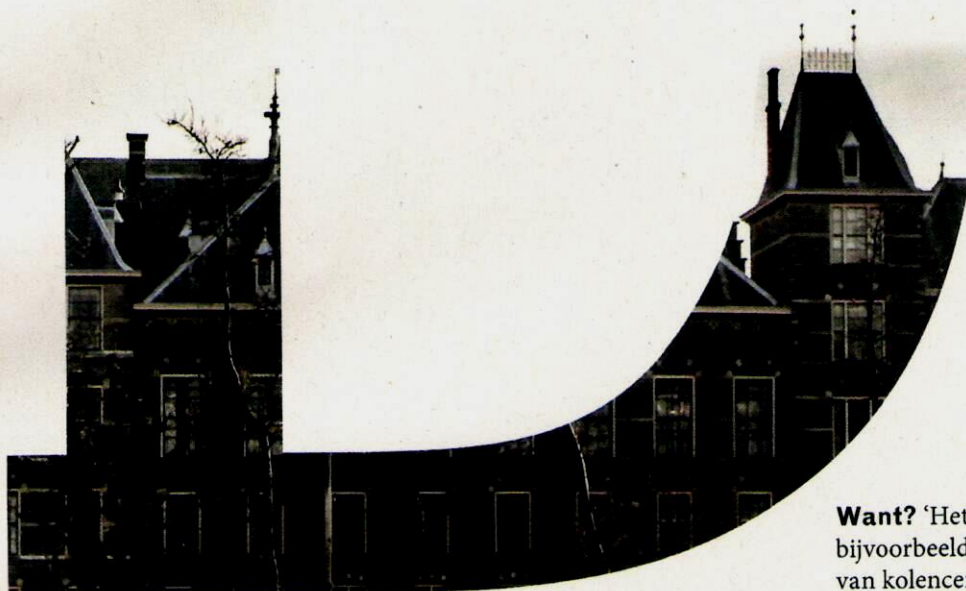
793°E

Stientje van Veldhoven, Tweede Kamerlid D66, over de rolverdeling tussen overheid, netwerk- en energiebedrijven in de toekomstige energievoorziening

'NETWERKBEDRIJVEN
SPELEN EEN **CRUCIALE**
ROL IN DE ARCHITECTUUR
VAN DE ENERGIEVOOR-
ZIENING VAN MORGEN'

› De energie van de toekomst: weidse vergezichten van transmissie en wind op zee, maar ook heel kleinschalig, als het gaat om huishoudens die zelf energie gaan leveren. **Stientje van Veldhoven**, woordvoerder duurzaamheid van D66, weet over beide kanten bevlogen haar verhaal te doen. 'Netbeheerders hebben een spilfunctie. Ze zullen in heel nauwe afstemming met de overheid en marktpartijen moeten beoordelen wat nodig is in Nederland.'

e energie van de toekomst zal in elk geval een schonere moeten zijn. U zult wel blij zijn met het Energieakkoord dat het kabinet heeft gesloten met bedrijfsleven, milieubeweging en vakbonden.

'Ik heb gemengde gevoelens. Ik ben blij met een breed gedragen akkoord, en zeker ook met de stabiliteit in beleid die zo'n akkoord met zich meebrengt. De aanpak van energiebesparing in de gebouwde omgeving krijgt een goede impuls. Er lijkt een oplossing te komen voor salderen buiten je eigen dak. Aan de andere kant: mooi dat er consensus is, maar maatschappelijk ligt er geen optimaal akkoord.'

Want? 'Het ambitieniveau kan hoger. Kijk bijvoorbeeld naar de afspraken over het sluiten van kolencentrales. De manier waarop vervolgens compenserende maatregelen voor de eigenaren worden ingebouwd, onder andere door het afschaffen voor onbepaalde tijd van kolenbelasting, roept de vraag op of de prijs die daarvoor betaald wordt niet te hoog is. Het akkoord loopt maar tot 2020, hooguit 2023, zonder doorkijkjes naar 2030 of 2040. Het is ook een erg Nederlands akkoord, terwijl de markt allang internationaal is.'

Ontbreekt het de overheid aan visie?

'Zeker. Neem bijvoorbeeld de grote kloof tussen de kosten van energie voor de samenleving en de kosten op de markt. De kosten voor vervuiling tellen op de markt niet mee;

je hebt een marktmeester nodig die de prijzen vergelijkbaar maakt. Vervuiling hoort een prijs te hebben, dan zou de overheid verder minder hoeven te sturen. Maar helaas doet het kabinet het tegenovergestelde en schaft het de kolenbelasting af.'

De overheid heeft via de netwerkbedrijven natuurlijk wel een vinger in de pap. 'Netwerkbedrijven zullen uiteindelijk een cruciale rol spelen in de architectuur van de energievoorziening van de toekomst. Zij rollen die immers uit. Keuzes die moeten worden gemaakt: Hoe richten we een net op zee in? Investeren we in grote hoogspanningsleidingen of juist extra in kleinschalige lokale opwekking? Hoe gaat de landelijke netbeheerder om met de aansluitingen over de grens? Over al die belangrijke beslissingen zullen de netbeheerders ongetwijfeld ook met de overheid de discussie aangaan.'

Belangrijke vragen. Welke antwoorden horen daar voor u bij? 'Die interconnectie vind ik heel belangrijk. Om de energietransitie zo goedkoop mogelijk te laten plaatsvinden, kun je gebruikmaken van de voordelen die landen hebben bij het opwekken van bepaalde vormen van duurzame energie. In Noorwegen is bijvoorbeeld waterkracht heel belangrijk, de zuidelijke landen kunnen goedkoper gebruikmaken van zonne-energie. Om die voordelen te benutten, moeten de muren tussen landen verdwijnen. Het vraagt om een publiek besluit over de noodzakelijke investeringen. Je kunt dat niet volledig aan de markt overlaten, omdat sommige investeringen wel een publiek belang dienen, maar voor marktpartijen niet optimaal hoeven te zijn. En om de doelstellingen van het Energieakkoord te halen, moeten we snel beginnen met wind op zee.'

En de discussie lokale versus centrale opwekking? 'Een aantal centrales zullen we zeker houden. Maar decentrale opwekking gaat steeds belangrijker worden. De overheid voert al een stimuleringsbeleid wat betreft het opwekken van je eigen energie via subsidies en fiscale voordelen. De netbeheerders zullen daar rekening mee moeten houden bij de inrichting

van hun netten. De ontwikkeling van smart grids is heel belangrijk op de weg naar de energievoorziening van de toekomst. Die zijn nodig zodat de consument op basis van de tarieven van dat moment kan afwegen of hij wel of niet gebruik wil maken van elektriciteit.'

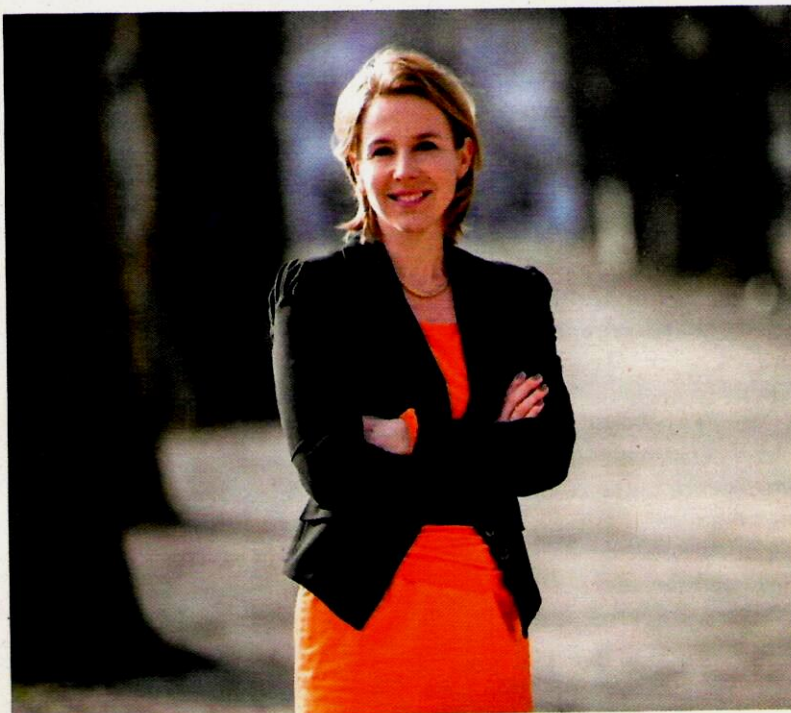
Hoe ziet u de verschillende rollen van energiebedrijven, netwerkbedrijven en overheid op weg naar de energievoorziening van morgen? 'De energiebedrijven zullen goed moeten inspelen op veranderingen in de markt. Je ziet dat de vraag naar lokale energieconcepten, die uitgaan van eigen opwekking, groeit. Wat je op lange termijn zou kunnen krijgen als bijvoorbeeld zonne-energie steeds effectiever wordt, is een soort capaciteitsabonnement, vergelijkbaar met wat je in telefonie hebt gezien: je betaalt niet meer per kilowattuur maar voor een bepaalde capaciteit die je wilt afnemen. De netbeheerder moet die nieuwe ontwikkelingen "vertalen" in de effec-

'VERVUILING HOORT EEN PRIJS TE HEBBEN, DAN ZOU DE OVERHEID VERDER MINDER HOEVEN TE STUREN'

ten op het netwerk. En ze kunnen wellicht een rol spelen bij ontwikkelingen die we uit maatschappelijk oogpunt graag zien, maar die niet via de randvoorwaarden van de markt tot stand komen. Denk bijvoorbeeld aan energiemaatregelen in bestaande gebouwen met een lange terugverdientijd. Consumenten zullen daar niet snel in meegaan en voor marktpartijen kan een echt langjarig concept aanbieden ook lastig zijn. Maar wellicht dat netbeheerders wél een interessante aanbieding kunnen doen. De overheid kan daar ook een rol in spelen. Door financiële prikkels en investeringen kan de overheid gewenste ontwikkelingen versnellen.'

**STIENTJE VAN
VELDHOVEN (40)**

- > Tweede Kamerlid voor D66
- > Woordvoerder duurzaamheid, mobiliteit, ruimtelijke ordening, fractiesecretaris, lid van het presidium
- > Fractiesecretaris
- > Lid van het presidium

**'NETBEHEERDERS MOETEN SLIMME MANIEREN
VINDEN OM DE KOSTEN VAN DE AANPASSING
VAN DE NETTEN AANVAARDBAAR TE HOUDEN'**

► **De netbeheerders zijn dus in de eerste plaats volgers van de ontwikkelingen?** 'Ze zijn faciliterend, maar ook bepalend. Het is belangrijk dat zij slimme manieren vinden om de maatschappelijke kosten van de aanpassing van de netten binnen de perken te houden. Niet in de laatste plaats om het draagvlak voor noodzakelijke veranderingen zo groot mogelijk te maken. Netbeheerders hebben een spilfunctie, dus zullen ze in heel nauwe afstemming met de overheid en marktpartijen moeten beoordelen wat nodig is in Nederland.'

Een instrument om de energievoorziening van de toekomst dichterbij te brengen, is de slimme meter. Gaan de verschillende partijen goed om met de aanbieding? 'Die aanbieding is heel belangrijk. Mensen moeten daarbij wel de keuzemogelijkheid hebben om zelf te bepalen of de meter op afstand uitleesbaar is. Ik denk dat

mensen de voordelen sneller zullen herkennen als ze stroom kunnen gebruiken op momenten dat die goedkoop is. De ontwikkeling van dynamische tarieven moet hand in hand gaan met de aanbieding van slimme meters.'

Is dynamiek in de tarieven, bijvoorbeeld kwartiertarieven, dé manier om het gedrag van de consument te veranderen?

'Meer variatie in de stroomprijs, op basis van de echte prijs in de markt, is belangrijk. Maar het hoeven niet per se kwartiertarieven te zijn. Als je verschillende uurtarieven hebt, helpt dat ook. Vroeger had je dag- en nachttarieven en dat werkte al redelijk. Dus met een piektarief tijdens de drukke uren 's ochtends en 's avonds, en voor de rest een daltarief, kun je al een eind komen. Dan kunnen mensen daar hun gedrag, als ze dat willen, op afstemmen. Apparatuur wordt natuurlijk ook steeds meer instelbaar op tijden. Dat gaat ook helpen.' ♦